

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibus Moribusque Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. XVIII. De plagis nouissimis, nono Iustitiæ opere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

erat in Patribus antiquis Limbo detentis: non enim ob culpam aliquam personalem ibi detinebantur gloriæ exortes, sed ob conditionem naturæ, pro cuius debito pretium nondum erat exhibitum. vnde nondum venerat tempus, quo gloria illis esset debita.

CAPYT XVIII.

De plagis nouissimis, nono Iustitiæ opere.

96 **N**ONO cernetur iustitiæ diuinæ seueritas in multiplici plaga, quæ antecedit vniuersale iudicium. Sicut Ægyptij multis & asperis plagis afflicti fuerunt ob impietatem, vt resipiscerent, priusquam demergerentur in profundum maris, & deleerentur omnes: ita mundus antea grauissimis afficietur flagellis, quàm extrema seueritas (qua omnes impij demergentur in barathrum inferni) in illum stringatur. Pari modo ante excidium Iudaicum, multa per septennium præcessere prodigia & signa horrida, & caelestes terrores, iram Dei Iudaico populo impendentem denuntiantes: multæ bellorum clades, pestilentia, fames, incendia, dirapitiones, quibus grauissimè fuerunt exagitati. Vtriusque nationis calamitas & excidium typus est excidij mundi: nam Ægyptus mundum mysticè designat: & Ierusalem impia, spiritualiter est Sodoma & Ægyptus: vt in Apocal. cap. 11. habetur. Vnde & ipse Dominus de excidio Iudaico tractans, simul miscet ea quæ pertinent ad excidium mundi, ita de vtroque differens, vt aperte insinuet illum huius esse typum, & hunc in illo adumbrari & præfigurari. Quo autem ordine ista euentura sint, non est ita certum. Quædam longiore tempore extendentur, & simul cum alijs extabunt, vt bellum & fames; alia alijs succedent, alia semel fient, alia subinde reperentur. Nobis satis erit præcipua recensere.

Plaga Ægypti typus plagarum nouissimarum.

Iosephus l. 7. de bello Iudaico c. 12. Baronius ad annum Christi 78.

Matth. 24. Marci 13. Lucæ 21.

97 **P**rimum ergo, apperente Antichristi aduentu, orbis agitur maximis bellis & seditionibus. Nam exciso Imperio Romano, omnia redigentur ad decem Reges, qui vt omnia, ditioni suæ subiciant, Prouincias omnes & Regna grauiter affligent, maximisque bellis ardent. De bellis insinuat Dominus Matth. 24. & Lucæ 21. cum ait: *Cum audieritis praelia & seditiones, nolite terri: oportet primum hæc fieri, sed nondum statim finis. Surget enim gens contra gentem, & regnum aduersus regnum.*

Bella.

Quod autem Imperium Romanum penitus sit excidendum, & omnia

omnia

Romanum
Imperium in
decem Reges
diuidendum.

omnia Regna in decem Reges diuidenda, colligitur ex Scripturis & Patribus. Ac primùm signatur id per decem digitos pedum statuæ, quæ in somnis ostensa Nabuchodonosori, Daniel. Huius enim statuæ pedes erant ferrei, & desinebant in decem digitos pedum ex parte ferreos, & ex parte fictiles. Tibiæ ferreæ denotant Monarchiam Romanam; quæ sicut ferrum omnia comminuit & domat, ita omnia alia Regna domuit & subiecit. & sicut duæ sunt tibiæ, ita duplici Imperio constitit, Occidentali & Orientali. denique, sicut tibiæ desinunt in decem digitos pedum, tamquam in extremum & terminum tibiæ, & totius statuæ: ita Imperium Romanum desinet in decem Reges, in quos omnes Monarchiæ & Imperia huius mundi terminabuntur. Illis enim deletis, nulla amplius Monarchia expectanda, præter Regnum Sanctorum & Monarchiam Christi, quæ omnia obtinebit.

Nec obstat, quod post illos decem Reges Antichristus orbis Monarchiam obtinebit: tum quia ipsius Monarchia erit admodum breuis, tum quia septem ex illis simul cum Antichristo, & sub ipso regnabunt, & cum ipso interficientur, ac proinde cum ipsis Monarchia huius mundi cessabit. Idem Reges designantur decem cornibus quartæ bestię, quæ in visione ostensa Danieli cap. 7. Quarta enim bestia, quæ erat terribilis, & omnia comminuebat, designat quartam Monarchiam, ut ibidem habetur; quam constat esse Romanorum: & decem cornua illius, decem Reges sunt, ut ibidem Angelus Danieli exposuit, nempe in quos Monarchia illa desinet. Idem apertius habemus Apocal. 17. in quem locum vide Riberam.

Eadem est communis SS. Patrum sententia, ut testatur S. Hieronymus in cap. 7. Danielis, ubi refutata Porphyrij expositione, sic scribit: *Ergo dicamus, quod omnes Scriptores, Ecclesiastici tradiderunt, in consummatione mundi, quando Regnum destruendum est Romanorum, decem futuros Reges, qui orbem Romanum inter se diuisant, & undecimum surrecturum Regem paruulum, qui tres Reges de decem Regibus superatus sit, id est Aegyptiorum Regem, & Africa, & Aethiopia, sicut in consequentibus manifestius dicemus: quibus interfectis, etiam septem alij victori colla submittent.* hæc ille. Ex quibus patet, sub finem mundi toto parè orbe maxima fore bella.

Terræmotus.
Plinius l. 2.
c. 24.

Secundò, *Erunt magni terræ motus per loca.* Hi motus tanti erunt, quanti numquam antea. Itaque non solum multæ ciuitates his subuertentur (quod sæpè aliàs factum legimus in Historiis) sed etiam

iam montes & insulae suis locis movebuntur, & innumerabilis hominum & animalium multitudo opprimetur vel absorbebitur. De hoc terramotu sic scribit Ioannes in Apoc. c. 6. *Et vidi cum aperisset sigillum sextum, & ecce terramotus magnus factus est, & sol factus est niger tamquam saccus cilicinus, & luna tota facta est sicut sanguis: & stelle de caelo ceciderunt super terram, sicut ficus emittit grossos suos cum a vento magno mouetur, & calum recessit sicut liber inuolutus, & omnis mons & insula de locis suis mota sunt.* Ingens hic terramotus erit ante aduentum Antichristi, vel saltem ante eius Regnum, & simul habebit coniuncta signa caelestia ad maiorem terrorem mortalibus incutiendum. Neque incredibile videri debet, quod hic de montibus & insulis dicitur: narrat enim Plinius, L. Martio & Sext. Iulio Coll. in agro Mutidensi duos montes vi terramotus inter se concurrisse crepitu maximo assultantes, & recedentes, inter eos flamma fumoque, in calum exeunte interdum spectante à via Aemilia magna equitum Romanorum, familiarumque, & utatorum copia. Addit Plinius: *Non minus mirum ostentum & nostra cognouit aetas, anno Neronis Principis supremo, pratis oleisq; intercedente via publica in contrarias sedes transgressis in agro Marucino.*

Lib. 2. c. 83.

Similia nouissimis temporibus euentura indicat aperte Psalmita cum ait: *Propterea non timebimus dum turbabitur terra, & transferentur montes in cor maris. Sonuerunt & turbata sunt aquae eorum, (id est aquae maris,) conturbati sunt montes in fortitudine eius (Dei.)* Quod enim loquatur de temporibus nouissimis, quando omnes gentes ad spectu prodigiorum maxime turbabuntur, & Regna concident, & Antichristi exercitus delebitur, manifestum est. Neque semel tantum, sed saepius magni terramotus fient illis temporibus, ut ex Apocal. patet. Maximum omnium describit S. Ioan. c. 16. qui fiet tempore Antichristi, cum septimus Angelus phialam suam effuderit. *Facta sunt, inquit, fulgura, & voces, & tonitrua, & terramotus factus est magnus, qualis numquam fuit, ex quo homines fuerunt super terram, talis terramotus sic magnus.* Graece *ἰνδύσθη* & οὐρανὸς ἰνδύσθη *πίλας*. congeminat verba, ut exprimat eius insolitam magnitudinem. Hoc terramotu, ut ibidem ait, ciuitas magna, nempe Ierusalem, ubi erit sedes Antichristi, scindetur in tres partes ingenti hinc, & insulae ciuitates impiorum corruent. Insulae suis locis movebuntur, vel mari tegentur, & montes plurimi concident ac soluentur. Sic sensim orbis terrarum vastabitur, & ad extremam vastitatem disponetur.

Psal. 45.

H h h

Ter-

Obscuratio
solis, &c.

Tertia plaga erit, Horrenda species & obscuratio solis & luna, & lapsus stellarum de cælo. qua de re Ioan. cap. 6. & 8. & Dominus Matth. 24. Marci 13. & Lucæ 21. Maximum ea res incipiet horrorem videntibus, ita vt arefcant & contumescant præ timore, & expectatione malorum quæ superuenient vniuerso orbi, vt Dominus apud Lucam ait: *Nam, inquit, virtutes cælorum omnebuntur, id est, sol, luna, & stellæ de statu suo deturbabuntur.* Stellæ cadent de cælo, nempe quoad apparentiam, & hominum existimationem, quia de summa aëris regione cadent multæ ignitæ faces instar stellarum. Loquitur enim Scriptura vulgari modo, non Philosophico.

Conturbatio
maris.

Quarta plaga erit, *Ingens conturbatio maris*, partim per tempestates & procellas, quibus ita agitabitur, vt sonitus fluctuum procul in mediterraneis cum ingenti horrore audiatur: partim ex terræ motu, quo etiam mare ipsum ab imo fundo vnâ cum insulis concutietur, & aqua in sublime extolletur. Hinc plurima naufragia, & multarum insularum & regionum maritimarum submersiones: quibus fiet, vt ad tempus, donec mare se recipiat, aquis tegantur. Si enim vnus Tiberis, qui exiguus est fluctus, aliquando ita exundauit, vt aquæ mœnia vrbs Romæ transcenderent, & se per illam urbem infunderet: quæ clades non expectanda ex vastissimis fluminibus, & ex ipso mari in illa summa totius naturæ turbatione, quando orbis terrarum pugnabit pro Deo contra insensatos? Indicatur hæc plaga à Domino, quando ait: *Et in terris pressura gentium & confusio sonitus maris & fluctuum:* vel vt Græcè habetur: *Καὶ ὅτι τῆς γῆς σιωπὴν ἔθωβον ἐκ ἀπορίας, ἠχίονος θαλάσσης & σάλου.* id est, *Et in terra pressura seu angustia Gentium præ consilij inopia, sonante mari & fluctibus.* vbi indicatur, istam animi perplexitatem magna ex parte prouenturam ex maris agitatione, quæ terris cataclysmum minabitur.

Pestilentia
& fames.

Quintò, Erunt *pestilentia & fames.* Quantum vtrumque sit malum, patet in excidio Ierosolymitano, vbi paucis mensibus peste & faræe consumpti supra nongent. milia. Pests oriri solet tum ex terræ motu, halitu venenato, qui ex visceribus erumpit, aërem inficiente; tum ex bellorum miseriis, tum, ex eluuiouibus, postquam aquæ defluerint: denique non deerunt tunc temporis multæ causæ quibus aër inficiatur. Fames sæpè pestem comitatur, vel eam sequitur, deserta per pestem agricultura. Eandem facillè multis modis inducere potest Deus, quando ipsi visum. Malum hoc peste acerbius: nam longo tempore cruciat antequam occidat, adeo

aded vt vix vllum fit illi comparandum. Hæ plagæ bona ex parte præuenient Regnum Antichristi: nam Dominus insinuat, *hec esse initia dolorum & malorum*, quæ nimirum erunt sub illius Regno. Itaque sequentur multæ aliæ, quas Dominus breuiter complexus est cum ait: *Terror est, de celo, & signa magna erunt*. Hæ in particulari recensentur in Apocalypsi.

Marth. 24.

Marci 13.

Luce 21.

100 Sexta ergo plaga fit, *Plaga grandinis & ignis*. Cadet enim grandis variis locis mixta sanguine & fulminibus, quibus in terram delatis tertia pars terræ, & tertia pars arborum, & omne fœnum viride comburetur. Quod non ita intelligendum, quasi in singulis regionibus tertia comburenda sit, sed quod in variis locis orbis erit aliqua exustio, ita vt omnibus simul collatis possit videri tertia pars exusta. Similis ferè fuit plaga Ægyptiaca septima, in qua etiam fulmina grandine mixta ferebantur, & vastabant omnia quæ foris erant, de quo supra Cap. 8.

Plaga gran-

dinis & ignis

Apoc. 8.

Exod. 9.

Sap 16.

Septima erit, *Mons ardens*, nempe ingens massa pinguis materiæ in aère concreta & accensa, quæ instar montis ardentis ruet in mare: quo fiet vt tertia pars maris vertatur in sanguinem, & tertia pars piscium moriatur, & tertia pars nauium intereat. Credibile est hanc massam primò in sublimi, & in initio lapsus, instar montis ardentis conuictam apparituram oculis hominum: deinde in progressu spargendam in varias partes, vt variis locis mare inficiat. Non minus mirabilis fuit pluuia ignis sulphurei, qua regio Pentapolis deleta, de qua supra Cap. 7. Non est putandum, vi huius montis ardentis tertiam partem maris vertendam in sanguinem, vel colorem sanguineum: sufficit vt sit signum quo mortalibus incutiatur timor, & vt ad eius præsentiam illa mutatio in mari diuina virtute subito peragatur, sicut in plagis Ægyptiacis: cum enim aqua fluminis virga Moysis esset percussa, statim omnis aqua Ægypti versa est in sanguinem: cum puluis eadem virga percussus esset, omnis puluis Ægypti versus est in cinis, &c. cum Moyses manipulum cinerum sparsisset in aërem, per totam Ægyptum ortæ sunt in hominibus pustulæ.

Apoc. 8.

Exodi 7. & 8.

Octaua erit, *Ingens Cometes ardens*, qui delapsus in terram inficiet tertiam partem fluminum, & fontes aquarum, reddetq; aquas instar absynthij amaras, ita vt non sint potabiles.

Apoc. 8.

Nona erit, *Obscuratio solis, lune, & stellarum*, secundum tertiam partem, perinde ac si pro tertia parte paterentur eclipsim. quæ res erit horrenda visu, & maximè terrorem mortalibus inferet.

Obscuratio

solis secundum

terciam partem.

Apoc. 8.

Apoc. 9.

Decima erit, *Plaga locustarum*, à quibus vexabuntur impij per quinque menses. Ista locustæ egredientur de fumo putei abyssi. Hic Interpretes multum laborant, & ferunt Metaphoras vel Allegorias confugiunt. Quidam enim per *locustas* intelligunt hæreticos, alij exercitum Barbarorum. Verum, ut reliqua quæ de istis locustis dicuntur, accommodentur, non parum laborandum, multaque violentè torquenda. Non video, cur non possit de peregrino genere locustarum accipi. Itaque totus hic locus sic videtur posse intelligi: Virtute diuina profundissimum hiatus alicubi in terra vel montibus aperiendum, vnde immensa vis fumi exeat, sicut sæpè ex montibus ardentibus (& nominatim ex Vesuuiio monte Campaniæ) tanta fumi & cinerum copia per multos dies eiecta est, ut ad ducenta vel trecenta passuum millia, & amplius, omnia obscuraret. Qua de re scribit Dio in Tiro. Primum in monte Vesuuiio & regione finitima interdum & noctu magnum numerum hominum inuisitatae magnitudinis in aëre visum vagari, qui sine dubio demones erant gigantum specie, portendentium cladem impendentem: mox consecutam maximam siccitatem, & graues terræ motus: auditos quoque sonitus subterraneos tamquam tonitrua: deinde mare fremere cœpisse, & omne cælum resonare, & repente ingentem fragorem exauditum, quasi montes simul conciderent. Tum verò exiliisse primum immensos lapides, deinde magnam copiam ignis fumi que, ita ut omnem aërem obscuraret, & solem occultaret. Vnde plerisque persuasum fuisse, mundum in chaos redigi, atque igne consumi: tantam enim fuisse copiam cineris, ut terram, mare, atque ipsum aërem completeret, maximo illato damno hominibus, prædijs, & pecoribus: omnibus piscibus & volucris preceptis, & duabus urbibus Herculano & Pompeiis, populo sedente in theatro, penitus obrutis. Postremò, tantam fuisse cinerem, ut inde peruenerit in Africam, Syriam, & Egyptum; introierit etiam Romam, eiusque aërem compleuerit, & solem obscurauerit, ac demum grauem pestilentiam excitauerit. hæc ille. Accidit hoc circa annum Domini 81. sub tempus Autumni, Similia accidere ante paucos annos in Italia Occidentali, & non ita pridem in Insula S. Georgij, quæ est vna ex illis quas *Terceras* vocant.

Ex quibus constat, in terræ visceribus multa & immania latere incendia, quæ iam compressa tenentur, ut tunc cum orbis vastandus erit, erumpant, & primo omnia fumo & cinere infestent, deinde

inde simul cum igne conflagrationis terram exurant. Vnde patet, non esse incredibile, quod de fumo putei abyssi diximus. Nec obstat quod infernus à Ioanne vocetur aliquando *puteus abyssi*; quia non solus Infernus, sed omnis hiatus profundissimus, cuius non est reperire fundum, dicitur abyssus, & puteus, vel fouea abyssi, id est, puteus abyssalis, Græcè *ὄψις ἀβύσσου*. Adde, non esse incredibile, hiatus illum vsque ad inferos extendendum, cum paulò post ingens hiatus, quo omnes impij absorbeantur, vsque ad inferos sit aperiendus. Verùm de his plura infra, cum de Inferno agitur. Iam quod ad locustas attinet, facile erit durante isto fumo diuina virtute procreari peregrinum genus locustarum, quod è fumo exeat, & omnia longè lateque occupet, sicut enim immensa agmina, primò ranarum, deinde locustarum, postea sciniphum, postremò muscarum, totam Ægyptum occuparunt, idq; repente, diuina virtute ea animalia formante. Simili modo agri Philistinorū subito effuderunt infinitam vim murium. Quod ad formam earum attinet, non opus est vt facies earum planè sint similes faciei humane, aut eiusdem magnitudinis, sufficit esse rudem similitudinem qualis reperitur in simiis, & quibusdam aliis. Idem censendum est de capillis seu cirris earum, & dentibus. Nullum ferè est genus animalium, in quo tanta formarum peregrinarum varietas, quanta in locustis.

102 Vndecima erit, *Solutio quatuor demonum*, qui mox vbique terrarum bella concitabunt, quibus orbis ita arderetur, vt facile tertia pars hominum sit interitura. Repraesentatus est Ioanni in visione exercitus equestris, in quo ducenti milliones equitum. Vbi per equos intelligit milites, per sessores seu equites, demones qui regent & incitabunt ipsos milites in praelia. Equorum caudæ sunt similes serpentibus, & habent capita. Vbi puto indicari gladios militares, qui instar caudarum retrò extant, & capulos instar capitibus habent: vel pedissequos & ministros militum, qui plerumque sunt pessimi, & instar serpentum occultè nocent, incendiis, furtis, venenis, aliisque modis. De ore equorum procedit ignis, fumus, & sulphur. Non facile est explicare, quomodo hæc tria ex ore militum seu equorum procedent, & quo modo igne, fumo, & sulphure occideretur tertia pars hominum. Existimo planè hic indicari bombardas militum, & ignem pulueris sulphurei. Dum enim milites iaculantur, ita admovent ori instrumentum, vt ore ignem & fumum sulphureum emittere videantur. Et hoc modo obiecta sunt animo S. Ioannis in visione. Hinc facilè intelligitur, quomodo

*Solutio quatuor demonum, & bel-
la grauissima.*
Apoc. 9.

do his tribus tanta clades sit illata. His bellis creditur excindenda Roma, de qua supra diximus: & Antichristus, deletis tribus Regibus ex decem, nempe Rege Æthiopiae, Libyæ, & Ægypti, peruenturus ad Regnum, reliquis septem sponte se illi deditibus. Durabunt enim hæc bella longo tempore, nempe vsque ad Monarchiam Antichristi. Vnde non est mirum, tantum numerum militum Ioanni representatum. Nam si toto orbe multis annis bella gerantur, non est incredibile ducentos milliones hominum armari.

*Vulnus seu
ac pessimum.*
Apoc. 16.

Duodecima plaga erit *Vulnus seuum & pessimum* in homines qui adhærebunt Antichristo. Hæc videtur prima, quæ constante Monarchia Antichristi inferetur. Similis plaga fuit illata Ægyptiis, de qua supra Cap. 8.

*Conuersio
maris in
sanguinem.*
Apoc. 16.

Decimatertia erit, *Conuersio maris in speciem sanguinis atri*, 103 qualis est hominis mortui, per quam etiam pisces omnes maris morientur.

*Conuersio
fluminum in
sanguinem.*
Apoc. 16.

Quartadecima est, *Conuersio fluminum & fontium in sanguinem*. Sicut enim in Ægypto omnis aqua versa est in sanguinem, & omnes pisces mortui sunt: ita per totum orbem, totum mare & omnia flumina vertentur in sanguinem, & omnes pisces morientur. Quod enim tunc in Ægypto accidit, est typus eius quod fiet in orbe illo tempore. Sicut tamen in Ægypto conuersio illa non durauit nisi ad octo dies, ne homines perirent siti; ita etiam credibile est, istam conuersionem non valde diu duraturam, ne omnes pereant; sed post aliquod tempus ista elementa restituentur suæ naturæ, sicut factum in Ægypto. Credibile etiam est, fidelibus hanc plagam aquarum non nocituram, sicut non nocuit Israëlitis in Ægypto, vt supra Cap. 8. ostensum est: fiet enim hæc plaga in ultionem sanguinis sanctorum, quem impij illis temporibus effundent. Quod ad pisces attinet, non est necesse reuiuiscere, cum mundus breuis sit interiturus: & fortè non deerunt pisces in stagnis, lacubus, & viuariis. nam de his aquis non dicitur, quod in sanguinem conuertentur.

*Aestus s.
Apoc. 16.*

Decimaquinta est *Plaga aestus*. Dabitur enim soli vis affligendi homines aestu & igne: quo fiet vt homines grauissimè aestuent, & præ impatientia blasphement Deum.

*Vlcera &
dolores.*
Apoc. 16.

Decimasexta est, *Ingentes dolores & vlcera*, quæ immetet Deus in primarios Antichristi affectas, eiusque curiam, ratione quorum erit magnus moeror in Regno eius.

Decima

104 Decima septima, Siccatio fluminis Euphratis, & *Congregatio Regum Antichristo adherentium in praelium*, ad delendos omnes qui Antichristo nolent adherere. Hoc certe sine illi convenient; sed Deus sua providentia id permittet, ut illa multitudo impiorum simul pereat, & tranquillitas detur Ecclesiae, ad multorum, qui vel illa persecutione ceciderunt, vel adhuc infideles sunt, conversionem.

Congregatio exercitus Antichristi.

Apoc. 16.

Dices: Quid opus erit tanto exercitu ad debellandos Christianos, cum hi paucissimi sint futuri illis temporibus? Respondeo, Paucos futuros respectu impiorum, absolute tamen fore valde multos. Si enim in sola Aegypto ex Hebraeis erant sexcenta millia virorum à vigesimo anno & supra, praeter pueros & mulieres; quantum numerum putamus fore Christianorum (quorum typus erant illi Hebraei) toto orbe? Unde, sicut ad Hebraeos istos in servitutem retrahendos congregavit Pharaon omnes vires totius Aegypti, ita Antichristus ad subiiciendos sibi Christianos congregabit vires totius Orbis, quae ipsi parebunt: & sicut Pharaon cum omnibus suis periit obrutus mari, ita Antichristi exercitus peribit obrutus igne caelesti, ut ostensum Ioanni.

Decima octava erit, *Ingens terra motus cum grandine, tonitru, fulmine, & vocibus articulatis in aere*, quibus terror magnus incutiat impiiis. Hac terrae violentissima concussione non solum plurimae civitates impiorum corruent, sed etiam multi montes concident, & insulae aquis operientur, ut non appareant. De hoc dictum supra.

Maximus terramotus Apoc. 16.

Decima nona erit, *Clades illa*, in qua Antichristus & eius pseudo-propheta viui descendent in infernum, & eius exercitus cum Regibus ipsi adherentibus igne caelesti & grandine confumentur; ut colligitur ex Ioan. cap. 19. & 20. & Ezechielis cap. 39. Non obstat quod Ioannes cap. 19. dicat, hunc exercitum interficiendum *gladio qui procedit ex ore sedentis super equum*, id est, Christi: quia iste gladius non erit alius, quam ignis & grando quae ex ore Christi procedent: quia imperio Christi de caelo descendet, & exercitum illum impiorum delebunt.

Delectio exercitus Antichristi. Apoc. 19.

105 Haec fere sunt plagae quas Ioannes describit, & affirmat novissimis temporibus irrogandas. In quibus non solum elucet iustitia, sed etiam misericordia: quia paulatim, & cum ea moderatione adhibentur, ut peccatores possint resipiscere, & agere poenitentiam. Nec semper durant, sed aliae aliis succedunt, ut advertant esse manum

manum

manum diuinam, non causas naturales, aut fatum aliquod stellarum.

*Plagas istas
ad litteram
accipiend.*

Quod autem istæ plagæ non solum Allegoricè seu mysticè, sed etiam historicè & secundum litteram sint intelligendæ, optimè ostendit Ribera. Nihil enim ferè est in omnium illarum descriptione, quod non commodè secundum litteram possit accipi. Nequæ quidquam illarum fidem superare, esseque incredibile, iudicabit quilibet qui diligenter expenderit plagas Ægyptiacas, & subuersionem Pentapolis, & mare mortuum ex incendio illo sulphureo relictum; denique Arcam Noë, & diluuium vniuersale. Sanè plaga Ægyptiacæ & subuersio Pentapolis solum fuit figura & adumbratio quædam plagarum temporis nouissimi, quando subuerteretur mundus. Si talia configere in typo, quid poterit videri incredibile & nimis magnum in exemplari & veritate? Quare, cum regula communis Theologorum sit, à proprietate verborum non esse recedendum, nisi aliquid absurdi vel repugnans rationi contineant; dubitandum non videtur, quin ista ferè omnia secundum litteram & historicè sint intelligenda. Accedit, quod nisi ita dicamus, fatendum erit, Ioannem nihil ferè de externis plagis illorum temporum prædixisse, sed lusisse ænigmatibus, idque vel in rebus iam peractis & orbi notissimis, nimirum in describenda Iudæorum euerfione; vel in futuris, vt in Romanorum & Gentium conuersione. Vnde probare non possum nuperam quamdam expositionem, iuxta quam maximæ plagæ non sunt plagæ in homines, sed destructio peccatorum, & conuersio hominum. verbi gratia, Cum dicitur cecidisse Babylon, indicatur, ciues Babylonis desuisse esse idololatrias, & conuersos ad fidem. Cum dicitur *Babylon incensa igne*, significatur accepisse Spiritum sanctum. Quando de exercitu Gog & Magog dicitur: *Descendit ignis de celo, & deuorauit eos*, indicatur eos operatione Spiritus sancti conuersos ad fidem: & alia innumera huius generis satis frigida, dura, & violenta. Non video quid utilitatis habere queat ad ædificationem Ecclesiæ rerum notissimarum descriptio adeò ænigmatica, vt nemo illam possit intelligere.

Mirabitur fortè aliquis, qui fieri possit, vt homines impij qui adhærebunt Antichristo, visis tot portentis & plagis, persistent in sua malitia & in persequendis fidelibus, & non timeant Deum, nec resipiscant. Verum consideret ille similia contigisse in Ægypto, & quidem magis continuè magisque apertè à manu Dei per Moysen,

sen, & tamen Pharaonem cum populo suo permansisse in obstinatione contra populum Dei. Non minor, sed maior potius erit obduratio impiorum illius temporis: non enim credent hæc à Deo irrogari, sed fatali necessitate, & mundi quodam morbo euenire, qualia etiam sensere Stoici: vel si credant à Deo inferri, non tamen idcirco conuertentur, sed irascantur in illum, eumque blasphemabunt, quòd tantas calamitates inferat, vt aperte pluribus locis testatur Ioannes. Maximam vim in eorum animis habebit diabolus, qui tunc solutus erit.

CAPVT XIX.

De tempore quod supererit vsque ad excidium mundi.

107 **D**ECIMO & vltimò cernetur iustitiæ diuinæ seueritas in extremo Iudicio, cuius nobis forma breuiter describenda cum ijs quæ ipsum antecedent & sequentur. Qua in re nobis sex consideranda sunt. Primum, Tempus quod vsque ad excidium mundi à cæde Antichristi supererit. Secundum, Ignis quo mundus vastabitur. Tertium, Mortuorum resurrectio & congregatio. Quartum, Aduentus Iudicis, eiusque sententia. Quintum, Executio sententiæ. Sextum, Pœnarum grauitas & æternitas.

Quod ad Primum attinet, Interfecto Antichristo, & eius exercitu cum præcipuis persecutoribus deleto, dabitur Ecclesiæ magna tranquillitas; & qui per loca deserta erant dispersi vel abditi, redibunt ad sedes suas; & qui ceciderant vi persecutionis, resurgent: & Religio Catholica rursus incipiet efferre caput, & publice florere. Vtrum autem non ita diu post illam cladem impiorum sit futurum Iudicium, an adhuc ad aliquot annos extrahendum, dubium est inter Doctores. Quidam putant solum ad quadraginta quinque dies differendum; propter verba Danielis cap. 12. vbi cum Angelus indicasset Regnum Antichristi duraturum mille ducentos nonaginta dies, id est tres annos cum medio, & insuper diebus tredecim, addit: *Beatus qui expectat & peruenit vsque ad dies mille trecentos triginta quinque.* qui numerus dierum superat priorem (qui est Regni Antichristi) diebus quadraginta quinque. Hinc colligunt multi Interpretes, inter quos S. Hieronymus in illum locum Danielis, hoc numero dierum indicari tempus, quod occiso Antichristo supererit mundo; quo expleto, quia Sanctis reddenda præ-

Tranquillitas Ecclesia post eadem Antichristi.

Sententia multorum, mundum solum duraturum 45. dies post eadem Antichristi.